TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu ese de dóue ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate câtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte pârti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 ½ anu 6 fl.

Inseratele se platescu pentru intâi'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nr. 81. **ANULU XXII.**

Sabiiu in 13|25 Octomvre 1874.

Alegeri la Congresu.

In Archidiecesa suntu alesi mai departe : in cerculu XI (Brasiovu-Sacele) DD. Dr. Ioanu *Mesiota* si Diamandi *Manole*; in cerculu XII (Heghigu) alu doilea dep. D. O. *Sorescu*; in cerc. XIX (Orestí'a) DD. Dr. Avramu *Tincu* si Iosifu *Orbonasiu*; in cerculu VI (Fagarasiu) DD. Ioanu *Branu* de Lemeny si I. Codru *Dragusianu*; in cerculu V (Sighisiór'a) Ioanu *Pop'a* si Stefanu *Iosifu*; in cerculu XVII (Rohi'a) DD. Ioanu *Pred'a* si Dr. Nicolau *Maieru*; in cercu XVIII (Ili'a) DD. Alessiu *Olariu* si Ioanichiu *Olariu*; in cerculu XX (Alb'a-Iuli'a) DD. Nicolau *Gaitanu* si Rubinu *Patiti'a*.

In dieces'a Caransebesiului s'au alesu, dupa cum ne spune „Albin'a“, in cerculu clericalu alu *Mehadiei* Presenti'a S'a P. Episcopu Ioanu *Popasu;* in celelalte cercuri clericali, respectivií PP. Protopresbiteri. — In cercurile laice s'au alesu : in cerculu Ciacovei Antoniu *Mocioni;* in alu Bisericei albe V. *Radulovici;* in alu Bogsiei *Antonescu;* in alu Iamului Traianu *Miescu;* in alu Sascei Sim. *Mangiuc'a;* in alu Oravitiei Ant. *Cimponeriu;* in alu Zaguzeniloru I. *Ianculescu;* in alu Caransebesiului I. *Ionasiu;* in alu Ohabei Alesiu *Onitiu;* in alu Boziasiului I. *Popoviciu;* in alu Prigorului I. *Iloc'a;* in alu Alibunariloru I. *Bartolomeiu;* in alu Mehadiei Vas. *Popoviciu;* in alu Lugosiului Ales. *Mocioni;* in alu Fagetului Andreiu *Mocioni;* in alu Teregovei N. *Pavlovici;* in alu Satului nou I. *Prosteanu.*

Prea santi'a Sea P. Episcopu alu Caransebesiului, Ioanu *Popasu*, a sositu eri cu trenulu de diminetia in mijloculu nostru.

In presér'a Congresului electivu.

Sabiiu, 12 Octobre.

Preste dóue dîle si congresulu bisericei nóstre electoralu iérasi se deschide spre a alege pre Archiepiscopulu românilor gr. or. din Transilvani'a sî Metropolitulu românilor de religiunea gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a.

Unu actu momentuosu ne stà inainte, dela care, nu va negá nimenea, aterna viitoriulu institutiuniloru nóstre bis. Unu actu momentuosu, care contiene in sine continuarea regeneratiunei, dara cá la ori-ce actu de feliulu acest'a, si degeneratiunea institutiuniloru nóstre bisericesci. Sa nu prinda mirare pre nimenea de alternativ'a acést'a, câci ea este fórte naturale : unu bine, fia acel'a câtu de mare si câtu de recunoscutu, aplicatu bine aduce, ce e dreptu, mai mare bine ; aplicatu inse reu aduce mai mare reu.

Si pentru-ca ómenii nu suntu infalibili póte obvení la lucrârile loru si partea cea din urma a alternativei. De aceea aru fi o neprecautiune cându ne-amu predá cu totulu in bratiele negrigiei, luându actulu electoralu de o simpla formalitate, la ocasiunea cârei, fia-care deputatu alu congresului are sa puna simplu o tiedula scrisa cu unu nume in urna.

Déca trebuie sa dîcemu prin rostulu preotului cându voimu sa asistâmu la s a c r i f i c i u l u c e l u d e t a i n a : „sa stâmu bine, sa stâmu cu frica, sa luâmu aminte sânt'a jertfa cu pace a o aduce“, trebuie sa dîcemu aceste cuvinte semnificative si acum. Déca suntemu la impartasîre chiamati sa ne apropiâmu „cu f r i c ' a l u i D d i e u, cu c r e d i n t i a si cu d r a g o s t e“, de siguru trebuie sa dîcemu aceste'si cuvinte si acum cându ne apropiâmu, prin tramisii nostri, de urn'a ce ne astépta, cu fric'a lui Ddieu, cu credintia si cu dragoste, pentru-ca actulu nostru are sa fia unu actu de mantuire alu bisericei nóstre celei multu cercate, si prin trens'a unu actu de mantuire sufletésca alu crestiniloru din metropoli'a nóstra, pentru-ca prin actulu nostru biseric'a nóstra are sa remana in tóte vécurile mostenitóri'a si proprietarés'a vestmentului celui nou, ce l'au imbracatu prin crestinesculu, canoniculu, poporalulu si liberalulu statutu organicu.

Voru fi inca multi dintre noi, cari nu cuprindu pre deplinu insemnatatea asiediemînteloru nóstre bisericesci, voru fi multi dîcemu, cari considerându miculu cercu alu provinciei nóstre metropolitane, fatia cu estensiunea bisericei ortodocse orientale si fatia cu imensitatea bisericiloru crestine, si voru fi dîcendu in sine-le, ca provinci'a nóstra este pré mica, pentru cá sa póta avé influintia preste limitele ei ; ba mâne poimâne pre lânga voi'a nóstra cea mai buna, vomu trebuí sa ne abatemu si noi si sa urmâmu cum urméza biseric'a nóstra in alte pârti, séu dupa cum urméza alte biserici.

Intemeiatoriulu bisericei crestine a dîsu, ca de vomu avé credintia câtu unu graunte de mustariu vomu dîce muntelui sa se mute si se va mutá. Intemeiatoriulu credintiei ne-au aratatu prin esemplu practicu, cându a tramisu o societate mica de doispredîece apostoli in oceanulu popóreloru, pentru-cá sa regenereze viéti'a sociale din lume, câtu este de fórte puterea principieloru adeverului, si resultatulu lu vedemu in reformat'a societate omenésca. Totu elu a dîsu, ca unde voru fi doi séu trei adunati in numele seu va fi in mijloculu loru.

Fatia cu astfeliu de principie, fatia cu astfeliu de esemple, o societate cum este a provinciei nóstre metropolitaue, déca va fi iubirea lui Chsu in mijloculu ei, va intarí credinti'a in asiediemintele bisericesci ale ei, i va dá putere cá sa radice barierele prejudetieloru din alte pârti in privinti'a asiediamînteloru ei, si binele ei va devení unu bine comunu alu tuturoru crestiniloru.

Dara abstragendu dela resultatele aceste in afara, câte bunatâti avemu noi sa asteptâmu dela institutiunile bisericei nóstre in laintrulu metropoliei nóstre ?

O privire fugitiva asupr'a statutului organicu si vomu castigá neresturnaver'a convingere, ca prin elu toti membrii bisericei formeza unu organismu, care de susu pâna josu concurge la fericirea comuna a fia-cârui'a. Vomu castigá convingerea ca in acestu statutu este pusu spiritulu de activitate alu acestei crestinatâti classice si cuceritórie de imperatii cu puterea spiritului, carea a ruptu tóte barierele de caste si a introdusu pre fia-care membru alu ei cá membru activu la compunerea séu la edificarea bisericei.

Eata dara unde jace insemnatatea actului spre care ne apropiâmu prin alesii nostri. Jace adeca intru aceea, ca avemu sa punemu in fruntea organismului acestui'a unu capu, care sa conduca organismulu bisericei, aparandu-lu de periculi interni si esterni, câtra desvoltarea cea corespundietória missiunei ce o are biseric'a nóstra.

O a dóu'a impregiurare totu cá cea dintâiu este carea ne revóca in memoria cuvintele de a stá bine, a stá cu frica si a luá aminte cá sa ne apropiâmu prin tramisii nostri cu fric'a lui Ddieu, cu credintia si cu dragoste de urna. Acésta impregiurare este ca Archidieces'a are cá din alegerea viitória sa-si primésca pre Archiepiscopulu seu.

Urmele istorice ce ne stau la dispusetiune ne arata ca archiepiscopi'a nóstra din Transilvani'a a fostu asilulu, unde s'a pastratu d r e p t u l u provinciei nóstre metropolitane ; câci pâna cându cele-lalte pârti s'au instrainatu la alte metropolie, archiepiscopi'a nóstra si in catastrof'a ei cea mai mare a remasu sîesi proprie si venindu plinirea tempului, cá sa vorbimu cu cuvintele apostolului, a tramisu Ddieu pre celu ce a desteptat'o din morti si a inceputu a o aduná din risipirea ei osu la osu si incheiatura la incheiatura.

Impregiurarea acést'a impune pietate si veneratiune deosebita fia-cârui metropolitanu, in specialu fia-cârui archidiecesanu câtra archiepiscopi'a nóstra.

Pietatea si veneratiunea acést'a inse impune fia-cârui datorintia inmiita de a fi cu cea mai consciintiósa grigia, cui va sa deschida calea prin votulu seu la scaunulu archiepiscopescu, care este totu-odata si celu metropolitanu.

Lasa ca despre cualificatiune nu póte fi vorb'a, nu póte fi nici despre insusîrile de o casta moralitate, câci aceste nu le trage nimenea la indoiéla, ca trebuie sa fia cele dintâiu insusiri ale fiitoriului archiepiscopu. Dara cá unulu ce are sa pastorésca deosebi, cá fia-care altu episcopu, sufletele archidiecesaniloru incredintiate siesi, trebuie sa aiba si energi'a receruta si cunoscinti'a referintieloru locali recerute pentru suportarea unei sarcini nu neinsemnate, de a pastorí o archidiecesa de preste siepte sute mii de crestini.

Prin parerea desfasiurata in putienele cuvinte de mai susu suntemu departe de a preocupá spiritele in ceea ce privesce persónele ; ba nu ne intindemu nici pâna la just'a si ecuitabil'a pretensiune de a se dá vocei archidiecesei, cá acelei ce a fostu odinióra, i p s o f a c t o, istoric'a nóstra metropolia si carea ne-a pastratu simburele metropoliei de acum, — prevalenta influintia, la unu actu ce o atinge pre ea mai de aprópe. Acest'a a fostu si este departe de noi. Este o datorintia, pre carea nu o amu pututu trece cu vederea cá sa ne infatisiâmu inca odata momentuositatea acelui scaunu restituitu de Marele si nemuritoriulu A n d r e i u, cá cu atâtu mai vertosu, cându cugetamu la densulu, sa cugetamu cu pietate si veneratiune, cându vorbimu de elu sa vorbimu cu pietate si veneratiune si cându suntemu chiamati sa seversimu unu actu pentru indeplinirea acelui scaunu, sa-lu seversimu cu aceeasi pietate si cu aceeasi veneratiune.

„N u l l a v i s m a j o r p i e t a t e v e r a“ a dîsu unu intieleptu alu anticitâtiei si in aceste pucine cuvinte jace unu mare adeveru. Adeverulu acest'a tradusu in impregiurârile nóstre este : déca vomu avé adeverata pietate si veneratiune câtra ceea ce e venerabilu, atunci venerabilulu, care aici este unu scaunu archiepiscopescu, va fi tare intre noi si noi inca vomu fi tari printrensulu.

Óre dupa ce amu consideratu partea curatu bisericésca, sa nu dîcemu nici unu cuventu despre partea politica a actului ce ne sta inainte ? Viati'a nóstra publica natiunale este astadi fórte redusa. Mai liberu si mai multu se desfasiura ea in biserica. Biseric'a nóstra inse este dupa legile patriei si unu factoru natiunalu politicu, recunoscutu de statu, si cá ataro ea are in afara cu statulu o suma de referintie, cari receru dela capulu ei o intielepciune deosebita spre a fi conduse astufeliu, incâtu sa nu se nasca conflicte intre densele ; séu déca se ivesce vre-odata vre-o neintielegere sa le scie descurcá de asiá, incâtu autoritatea bisericei si a crestiniloru sa nu sufere nici o scadere.

Suntemu intr'unu tempu de transitiune, intr'unu tempu, in care orientarea rapede, reculegerea la momentu, nimerit'a intrevenire suntu indispensabile, pentru conducatoriulu bisericei; neobosit'a activitate si staruintia de feru trebuie sa fia neincetatu intre sucursalele celoru enumerate mai susu. Si de aceea bine trebuie deschisu ochii cându alegemu metropolitu, cându alegemu archiepiscopu, si in privinti'a acést'a.

Multiamindu-ne cu acésta scurta indigitare trecemu la alte datorintie, la datorintie si fatia cu posteritatea, a cârei viitoriu lu creâmu noi prin faptele nóstre. Cui nu-i va jacea la inima pregatirea unui viitoriu bunu posteritâtiei nóstre ? carea sa-si aduca

aminte cu mandria de noi cei ce lucrâmu in *presentulu* nostru si sa bine cuvinte pre cei din trecutulu ei.

Si aici dâmu preste altu momentu, preste momentulu istoricu, care cu nepartinire si necrutiare va stá la judecata asupr'a fapteloru nóstre si va testificá despre noi dupa cum voru fi si faptele nóstre.

Nu avemu dara de a seversî numai o placere momentana, nu numai unu actu pentru binele nostru, binele comunu si alu posteritâtiei. Avemu inaintea nóstra si unu actu istoricu si pentru acést'a i detorimu cu atâtu mai cu multa seriositate si conscientiositate; câci asiá credemu, ca noi cá poporu vomu avé acea nobila aspiratiune, cá si in istoria sa ni se inregistreze fapte demne de lauda, si ne vomu ferí de intunereculu celu din afara istoricu, in care pentru urmasii nostri sa nu fia decâtu plangere si scârsnire de dinti.

Deci, inca odata: sa stâmu bine, sa stâmu cu frica si cu fric'a lui Ddieu, cu credintia si cu dragoste sa ne apropiâmu de multu semnificativ'a urna!

Din Rosi'a de lânga Sabiiu ni se scriu urmatórele:

Prin Iuliu — Augustu a. c. resculându-se vr'o 5—6 locuitori de aici in contr'a ordinei publice si bisericesci au sedusu pre mai multi conlocuitori gr. or. cá sa tréca la confesiunea gr. cat., cu principalulu scopu de a luá in posessiunea loru biseric'a din Rosi'a, carea dupa legile tierei trebuie sa remana la crestinii gr. or. Cutezanti'a aceloru 5—6 cerbicosi au mersu asiá de departe, incâtu au adunatu in mai multe renduri poporulu si cu violentia publica au opritu pre gr. or. de a deschide biseric'a si a serví in ea, ba si tuturoru ordinatiuniloru diregatoriei politice s'au opusu si au datu nevala si asupr'a gendarmiloru tramisi in Rosi'a, asiá incâtu si adi este acea biserica gr. or. incuiata. S'au facutu pentru acestea violentii publice inca din Augustu aretare criminala la reg. tribunalu din Sibiiu, carele au transpusu actulu la judeciulu r. cercualu spre cercetare. Inse cu parere de reu vedemu, ca nici pâna adi nu s'au inceputu aceea cercetare, iéra renitentii totu mai multu conturba ordinea publica si bisericésca. In ce póte sa stea acésta intardiere cu tóte ca s'au urgatu cercetarea in totu modulu putinciosu la judele cercetatoriu alu judeciului cercualu, ast'a nu ni o putemu esplicá.

Déca asiá de pucinu spriginu ne da si justiti'a, apoi dieu — stâmu reu.

Unu interesatu.

In cele urmatórie reproducemu o proba a diurnalisticei unguresci despre votulu separatu din adunarea scaunului Sabiiului. Eata ce dice „Magy. Polgár“ din Clusiu:

„Votulu insinuatu de câtra minoritatea din scaunulu Sabiiului in caus'a arondârei teritoriale, contra majoritâtiei, este basatu pre principii atâtu de drepte, incâtu nu numai ca merita atentiunea nóstra; ci póte totu odata serví si regimului de indreptariu cu privire la procederea ce trebuie sa urmeze in obiectulu arondârei fundului regiu.

Scimu, ca sasii preste totu, la intrebârile ministrului de interne indreptate câtra scaunele singuratice cá jurisdictiuni in caus'a arondârei, au datu respunsulu ca ei cá scauneni nu suntu competenti a respunde la acésta intrebare; fiindu-ca acest'a in intregu fundulu reg. atinge pre Universitatea sasésca, si de aceea au provocatu pre regimu, cá si cu intrebarea arondârei teritoriale sa se adreseze câtra dens'a cá câtra unic'a jurisdictiune competenta la intrebârile administrative si teritoriale ale fundului regiu.

Acést'a nu numai a fostu o pretensiune ce taia in legile nóstre, intru câtu a revindecatu Universitâtiei sasesci o sfera de activitate care ei nu i s'a datu prin vre-o lege, ci si o atare sacrificare absurda a autonomiei si selfguvernamentului scauneloru sasesci care se póte esplicá numa din directiunea ce a luatu politic'a specifica sasésca si din nesuintiele centralistice anticonstitutiunali ale ei.

Votulu minoritâtiei din scaunulu Sabiiului este imbucuratoriu tocm'a pentru ca se radica la acelu punctu de vedere constitutiunalu, care apera de o parte sfer'a de activitate a regimului constitutiunalu, de alta parte a scauneloru sasesci cá jurisdictiuni de sine statatórie in fati'a sferei de activitate revindecate Universitâtiei sasesci, si asiá confronta interesele adeverate ale scauneloru sasesci cu nesuintiele nedrepte ale Universitâtiei sasesci, respective cu domni'a corifeiloru sasesci.

Fórte remarcabila este in votulu minoritâtiei si dechiaratiunea ca in caus'a organisârei fundului regiu, nu vedu a fi de lipsa vre-o jurisdictiune teritoriale separata séu vre-o lege deosebita, — ci voiesce subordinarea ei legiloru generali ale statului. Acestu punctu este acel'a, pre lânga care s'a luptatu opositiunea magiara, in contr'a cârui regimulu ungurescu pâna acum a pecatuitu in continuu in planurile sele cunoscute (acum astrucate) in caus'a organisârei fundului regiu, si in contr'a cârui s'a nesuitu a indreptá lovitur'a de mórte. — Câci déca legea egalei indreptatiri nu se va aplicá in fundulu regiu: acolo domnirea rassei sasesci nu va fi nici chiaru moderata, si cumca acésta domnire nu servesce nici magiarismului nici constitutiunalismului, despre acést'a nu e de lipsa a mai discutá. De alta parte: déca in fundulu ragiu selfguvernamentulu nu se va realisá in tóta independinti'a si decentralisarea sea, si déca in intrég'a tiéra numai in punctulu acest'a va fi concrediuta Universitatea sasésca cu conducerea birocratica a aceloru 11 jurisdictiuni, si va fi radicata de foru centralu intre administratiune si jurisdictiune — atunci interesele si spiritulu constitutiunalu alu statului precum si egal'a indreptatire a natiunalitâtiloru ací totudéun'a voru fi nimicite. —

Mai departe este remarcabila si aceea dechiaratiune a minoritâtiei scaunale, ca in intrebârile arondârei si preste totu a administratiunei comune tiene ca spre a-si dá dechiaratiunea si opiniunea suntu competente scaunele singuratice cá jurisdictiuni de sine statatórie, dara nu Universitatea sasésca. — Acésta dechiaratiune este pentru aperarea selfguvernamentului atâtu de necesaria, pre câtu a fostu de ponderósa cea mainainte din punctu de vedere alu sferei de activitate si alu constitutiunalismului. — Câci numai interesulu birocratiloru sasesci aduce cu sine aceea, cá scaunele singuratice sa géma sub jugulu Universitâtiei sasesci; inse selfguvernamentulu pretinde, cá, fia vorba ori despre arondare ori sulfguvernamentu, aceea sa se deslege dupa capabilitatea functiunei, servitiului, dupa cerculu de activitate, dupa poterea de a se sustiené, cu unu cuventu dupa conditiunile corporatiuniloru singuratice de sine statatórie. Asiá dara dela acel'a se vina si opinârile si sa nu se amestece acolo o corporatiune precum e Universitatea sasésca, carea nu este organu selfguvernamentalu, ci a dóu'a instantia procesuale in trebile de manipularea si administrarea averei. —

Cu deosebire nu se póte trece cu vederea, precum prea bine observà acést'a minoritatea scaunale, cá universitatea sasasca sa esercedie drepturi teritoriale séu sa-si póta revindecá o sfera de activitate in reform'a administratiunei si in impartirea teritoriale a fondului regiu, manifesteze-se acésta sfera de activitate ori prin opiniuni ori prin amestecu positivu.

Despre acést'a nici legile nóstre nici privilegiele sasiloru nu sciu nimicu si déca vomu dá câtu de pucinu locu de influintia pre acestu terenu, de ací s'aru nasce de siguru unu prejudetiu mare pentru sfer'a de activitate a regimului constitutiunalu. Câci déca in impartirea teritoriale a tierei si in reform'a administratiunei este competentu nu numai regimulu patrioticu, ci inca si o alta potestate locale; atunci in acelu tienutu alu patriei la care s'aru referí acelu privilegiu, aru fi stirbita guvernarea constitutiunala.

Ce e dreptu art. 43: 1868 apromite sasiloru, ca fundulu regiu se va organisá intrebându-se despre acést'a cei competenti. Dara fórte corectu observà la acést'a minoritatea din scaunulu Sabiiului ca sub cei competenti trebuie sa se intieléga scaunele singuratice cá jurisdictiuni de sine statatórie si nu universitatea sasésca, carea nici odata n'a avutu putere selfguvernamentale si teritoriale. —

Iéta aceste suntu principeele fundamentali ale votului minoritâtiei din scaunulu Sibiiului, si acele suntu atâtu de corecte incâtu fâra sfiiéla le putemu recomendá regimului de programa in privinti'a fundului regiu. H. S.

Proiectulu comitetului despre organisatiunea congresului natiunalu bis. serbescu.*)

„Pre bàsea drepturiloru autonome ale serbiloru de religiunea gr. or. pre teritoriulu metropoliei si patriarchatului serbescu, recunoscute prin privilegie regesci, cari s'au inarticulatu prin art. XXVII: 1790 si s'au garantatu prin art. IX: 1867, prelânga prea inalt'a inspectiune suprema ce o esercéza Majestatea Sea pre cale constitutionale, se norméza acést'a organisatiune a congresului natiunalu bis. serbescu:

Art. I. Congresulu natiunalu bisericescu serbescu este representanti'a serbiloru de confessiunea gr, or. pre teritoriulu patriarchatului si metropoliei serbesci, in afacerile bisericei, scolei, in genere a luminârei, a institutelor de invetîamentu si benevole si a fundatiuniloru, a fonduriloru, natiunali serbesci a monastiriloru si a celoralalte bunuri natiunali bisericesci.

Art. II. Congresulu nationalu bisericescu serbescu are 75 representanti si adeca 25 din statulu clericalu, 50 din celu laicu, cari se alegu dupa regulamentulu congresului electivu.

Archiepiscopulu din Carlovitiu, metropolitulu si patriarchulu serbescu sî episcopii diecesani suntu dupa rangulu loru membrii congresului.

Art. III. Representantii se alegu pre trei ani.

Mandatulu representantiloru alesi pentru locurile ce devinu interim vacante espira intr'unu tempu cu mandatulu celoru alesi dintru inceputu.

Art. IV. V. si VI. remanu neschimbati.

Art. VII. Congresulu natiunalu bisericescu serbescu se intrunesce de regula totu la trei ani si adeca in tempulu dintre pasci si rosalii, estraordinarminte dupa trebuintia cea ce póte sa dispuna si congresulu.

Art. VIII. La casu cându Majestatea Sea doresce sa esercieze dreptulu de suprema inspectiune prin unu comisariu reg., acest'a nu se póte amestecá in discusiunile si aducerea de resolutiuni a congresului.

Art. IX. Congresulu se conchiama de câtra metropolitulu-patriarchulu séu cându loculu acestui'a este vacantu de câtra consiliulu bis. metropolitanu pre langa insciintiare la Majestatea Sea..

La casu cându Majestatea Sea aru disolvá congresulu in decursulu periodei congresuali prin presidiulu congresualu, congresulu celu nou trebuie sa se conchieme celu multu in trei luni.

Art. X. Congresulu hotaresce ordinea afaceriloru congresuali, care are valore pentru congresulu viitoriu. Congresulu si hotaresce ordinea dilei.

Art. XI., XII., si XIII. remanu nemodificati.

Art. XIV. La cererea regimului i se substernu acestui'a protocolele congresuali in copia autentica. Representatiunile congresului le semnéza presiedintele, vicepresiedintele si notariulu.

Art. XV. Resolutiunile congresului le publica si executa presiedintele congresului, respective comitetulu congresualu.

Art. XVI. Congresulu nu póte primi deputatiuni.

Art. XVII. Siedintiele congresului suntu publice. Presiedintele tiene ordinea si liniscea.

Art. XVIII. De sfer'a de activitate a congresului se tiene:

De a desbate, a regulá, a conduce prin organele sele, a inspectiuná si executá independinte agendele afaceriloru atinse in art. I.; de acelea suntu:

1) Grigea pentru snstienerea autonomiei bisericei gr. or. serbesci.

2) Alegerea metropolitului si patriarchului serbescu si a organeloru metropolitane.

3) Influintia asupr'a alegerei episcopiloru.

Sfer'a de activitate a congresului nu se estinde asupr'a afaceriloru dogmatece, rituali, liturgice si aceloru ce atingu invetiatur'a credintiei.

Art. XIX. In sensulu acestei sfere de activitate congresulu aduce norme si decisiuni cu aprobarea Majestatiei Sele:

a) despre numerulu si periferî'a parochieloru, protopresbiterateloru si dieceseloru, despre fundarea de manastiri noue si sistarea celoru ce esistu, precum si despre disciplin'a bisericesca in contielegere cu sinodulu eppescu;

b) despre dotatiunea parochimei, fraternitâtiei monachali, a protopresbiteriloru, episcopiloru si a metropolitului-patriarchu;

c) despre formarea parochieloru si protopresbiterateloru, despre organisatiunea comuneloru bisericesci, a deregatorieloru eparchiali si metropolitane, a adunâriloru eparchiali si a congresului natiunalu bisericescu serbescu;

d) despre organisatiunea scóleloru si instituteloru de invetiamentu confesiunali, superióre si inferióre. Aici se tiene normarea planului de invetiamentu intre marginile legiloru tierei, dara se scóte afara planulu de invetiamentu alu institutului teologicu, care aterna dela resolutiunea sinodului eppescu.

e) despre administrarea, control'a si intrebuintiarea bunuriloru natiunali bisericesci, computanduse aici si bunurile monastiresci, fondurile si fundatiunile cu privire la scopurile fundatiunali, precum s'a hotaritu in decisiunile congresuali aprobate prin rescriptulu reg. din 10. Augustu 1868.

f) despre inspectiunarea aceloru bunuri si fundatiuni natiunali bis., pre cari le administréza metropolitulu-patriarchu si episcopii.

g) despre bugetulu erogatiuniloru pentru trebuintiele scopuriloru natiunali- bisericesci, din tóte fondurile, fundatiunile si institutele natiunali bis. serbesci, computanduse aici si manastirile.

Congresulu e indreptatitu a acoperi deficitulu prin o repartitiune asupr'a poporului.

Art. XX. Congresulu alege:

a) pre metropolitulu si patriar-

*) Modificatu de comissiunea de 15 a congresului. R.

chulu serbiloru dupa unu statutu separatu;

b) influintieza asupr'a alegerei episcopiloru. Modulu dupa care se alegu episcopii lu hotaresce congressulu ascultandu sinodulu eppescu.

c) alege pre membrii clericali si laici in consiliulu bisericescu metropolitanu afara de episcopi;

d) pre referíntii scolari eparchiali, pre referintele scolariu supremu si pre membrii consiliului scolariu natiunalu.

Alegerea referentelui scolariu supremu se substerne Majestatiei Sele, alegerea referintiloru scolari eparchiali guvernului spre aprobare.

e) pre membrii si substitorii (suplentii) din comitetulu congresualu.

Art. XXI. Congresulu asiéza pre comitetulu congresualu, care constà din 6 membri si adeca din metropolitulu-patriarchu cá presiedinte, unu episcopu, doi membri din statulu clericalu si cinci membri din statulu laicu:

Pre acesti membrii ii alege congresulu din mediloculu seu si adeca: unu episcopu fara privire la domiciliulu seu, unu membru clericalu din Ungari'a, alu doilea din regatulu treiunitu (Croatia Dalmati'a si Slavoni'a); de asemene doi membrii laici dintr'unulu si doi din celalaltu regatu sí membrulu alu cincelea laicu fara respectu la domiciliulu seu. Pentru acesti membri congresulu alege si suplenti si adeca de suplentu pentru episcopu unu episcopu, pentru membri clericali unu membru clericalu si pentru membrii laici trei. Toti acesti suplenti se alegu fara respectu la domiciliulu loru.

Vicepresiedintele comitetului este episcopulu care va representá pre presiedintele candu acest'a este impiedecatu. Candu suntu ambii impiedecati, porta presidiulu membrulu celu mai betranu de ani.

Comitetulu congresualu sustà pre totu tempulu câtu tiene period'a congresului si la tóta intemplarea pâna atunci, pana cându congresulu nu-lu dispenseza de datori'a lui alegandu membrii noi.

Notariulu comitetului congresualu este secretariu natiunalu..

Pentru a aduce resolutiuni se recere presenti'a a patru membri afara de presiedinte.

Ordinea lucrâriloru o statoresce comitetulu congresualu intre marginele acestui statutu de organisatiune si o substerne decursive congresului spre aprobare.

Membrii comitetului congresualu au diurne si rebonificarea speseloru de calatoria dupa unu modu ce-lu va statori congresulu.

Art. XXII. De sfer'a de activitate a comitetului congresualu se tiene:

a) a pregati propuneri pentru desbaterile congresuali si este indreptatitu a conchiamá spre scopulu acest'a ómini de specialitate;

b) a promulgá si esecutá normele si decisiuníle ce suntu aduse de congresu, provediute cu prea inalt'a aprobare si taie in sfer'a de activitate a comitetului congresualu, si a controlá organele statorite prin norme.

c) a denumí pre calea concursului si dupa cualificatiunea documentata oficialii: la fiscalatu, economia si cassa, la fondurile, fundatiunile sî institutele ce privescu metropoli'a intréga, de asemenea a-i dimisiuná la casu de delicte séu omisiune, care trebuie dovedita prin procedura disciplinaria séu pre basea unei sentintie dela judecatori'a criminale.

Presiedintele denumesce substituti interimali, mai departe denumesce si demísioneza personalulu de cancelaria si de servitiu in intielesulu dispusetiuniloru de mai susu. La casu de demisiunare respectivii au dreptulu de a se poté provecá la comitetulu congresualu.

d) Comitetulu congresualu are inspectiunea nemedilocita preste bunurile natiunali bisericesci, computanduse aice si bunurile fonduriloru, fundatiuniloru si institutiuniloru, a manastiriloru, precum si a celoru administrate de câtra metropolitulu-patriarchu si de câtra episcopi. Spre scopulu acest'a elu póte delegá periodice comisari la fati'a locului.

e) Comitetulu congresualu aplacideza imprumuturi din acele capitalie, cari stau sub administratiunea bisericesca natiunale;

f) Comitetulu congresualu aplacidéza sum'a receruta spre acoperirea trebuintieloru estraordinarie si neprevediute, in marimea bugetului normatu de câtra congresu;

g) Comitetulu congresualu revidéza socotelele esaminate de comptabili dela tóte fondurile, fundatiunile si institutele ce se tienu de finalisatiunea de computu a congresulni.

h) finaliséza socotele monastiriloru si institutteloru de invetiamentu, esaminate inainte de comptabili si revediute si substernute deregatoriei eparchiale respective.

Art. XXIII. Comitetulu congresualu se intrunesce in totu anulu in lunele Martiu, Iuniu, Septembre si Novembre la resiedinti'a metropolitului si patriarchului. Siedíntie estraordinarie conchiama presiedintele séu substitulu acestui'a dupa trebuintia.

Protocolulu de siedintie alu comitetului congresualu se substerne guvernului in copia autentica.

Articulii XXIV si XXV pâna la XXVIII remanu nemodificati si (asemenea)

Art. XXIX — XXXII cari normeza dispusetiunile transitorie.

Deschiderea solemna a Universitâtiei din Agramu.

Universitatea s'a deschisu la 19 Oct. in cas'a dietei cu o pompa solemna. Pre partea stânga a salonului au ocupatu locu deputatii tierei, in centru deputatiunile, oficialii administrativi si judecatorii de rangulu mai inaltu, consiliulu comunalu si representantii reuniuniloru, pre partea drépta s'au reservatu locurile pre sém'a publicului si sub galerii se aflau studentii. Inaintea seriei de banci vis-a-vis de tronu siedeau in fotoliuri ministrulu de justitia alu Ungariei *Pauler* intre archiepiscopulu din Agramu *Mihaloviciu* si comandantulu generalu F. Z. M. *Mollinary*, episcopulu *Strossmayer*, consiliarii intimi si generalii, in seri'a dintâiu a banceloru in centru siedeau *Toldy, Hornig, Apathy*, toti óspetii ungari in costumu natiunalu serbatorescu. *Srossmayer* fu salutatu la intrarea sea in sala cu aplause entusiastice. Banulu Croatiei *Mazuraniciu*, cá comisariu reg. deschise solemnitatea cu o cuventare latina. Siefulu de sectiune *Muhic*, cetì legea sanctiunata despre fundarea Universitâtiei si banulu instalà dupa acést'a pre rectorulu *Mesic*, care tienù mai intâiu o cuventare câtra óspeti in limb'a *croata*, si apoi in cea latina si in urma discutà intr'o prelegere de o óra insemnatatea universitâtiei pentru Croati'a.

Dupa acést'a tienura *Toldy, Finály* si *Dobransky* cuventâri de gratulatiune in limb'a ungara terminandu in limb'a latina si fura intrerupti prin aplause sgomotóse. Mai cuventara deputatii din Bohemi'a, Prof. *Randa* si *Krizek*. slovénulu *Costa*, prof. din Graz. *Biedermann* si representantii celoru-lalte universitâti din Austri'a in limb'a tierei loru. Dupa densii tienù *Pauler* o cuventare inflacarata in limb'a magiara, in care accentuà raportulu fratietatea si simpatiele dintre Ungari'a si Croati'a si urà in numele academiei unguresci universitâtiei din Agramu unu: Vivat, floreat, crescat!

In urma gratulà ministrulu intr'o cuventare tienuta in limb'a latina rectorului; dupa densulu tienù representantulu universitâtiei din Berlinu prof. *Gneist* intre aplause entusiastice o cuventare germâna, representantulu universitâtiei din *Bologna* prof. *Policini* un'a italiana. Dupa ce a multiamitu rectorulu, óspetii ilustrii sî inscrisera numele in cartea comemorativa, mai intâiu banulu *Mazuranici*, ministrulu *Pauler*, com. gen. *Mollinary*, archiepp. *Mihalovic* sî episcop. *Strassmayer*. Intre sunetele imnului natiunalu parasì banulu sal'a.

La 3 óre s'a datu unu banchetu la care a participatu preste 250 persóne sî s'au adusu toaste numeróse din partea óspetiloru. Inainte sî in tempulu banchetului au sositu preste 400 depesie de gratulatiune; intre cari din Friedland, Londonu, Dublinu, Granada, dela tóte universitâtile Germaniei. Cetatea a fostu splendidu iluminata; s'au adusu unu conductu de facle rectorului, banului, episcopului Strossmayer. Sér'a a datu banulu o soarea sî studentii au tienutu unu banchetu solemuu.

Cetimu in „Trompet'a Carpatiloru“:

In doue idei m'amu intaritu din lung'a calatorie a mea de es-tempu in Europ'a:

Intâi'a, ca Franci'a este aceeasi si cresce cu indoite fortie in tóte privintiele; si a dou'a, ca românitatea se intinde marétia pre apa si pre uscatu, pornindu din Pest'a pâna in estremitatea Carpatiloru, si românismulu se fortifica si se desvólta in tóte pârtile.

Suntu datoriu mai intâiu sa multiamescu si sa aretu recunoscinti'a mea câtoru-va reviste sciintifice din Parisu, pentru ospitalitatea ce a datu descopeririloru archeologice facute de mine in Romani'a, si apoi presei unguresci, germane si române, din Pest'a pâna in Brasiovu, cum si inteligentiei române, si juna si matura, din tóte orasiele pre unde amu trecutu, pentru cordial'a primire, ajutórele neobosite la cercetarile mele, cum si pentru generósele onori cordiale ce amu avutu in tóte pârtile.

In adeveru, marturisescu in sinceritate, ca din Pest'a pâna in Brasiovu fericirea mea a fostu crescenda, si satisfactiunea mea fâra margini.

Museele Ungariei si ale Transilvaniei suntu de mare interesu pentru istori'a Daciei, si archeologulu românu nu va sci nimicu din cele ce-'lu atinge pre elu, de aru cunósce ori câtu de bine museele cele mai mari ale Europei, déca n'aru cunósce museele, incependu dela ale Vienei pâna in Brasiovu; intre cari alu Pestei, alu Clusiului, alu Sabiiului suntu incarcate de monumente istorice si preistorice pentru Daci'a.

Amu avutu noroculu sa intempinu si sa-mi potu si apropriá diverse monumente de tóta natur'a, pentru colectiunile mele.

Voiu relatá despre tóte acestea, cu diferite ocasiuni.

Acum, ce amu pre inima a spune, este ca romanismulu pre care 'lu admirâmu pre ici pre colea, ne pangaritu de cosmopolitismu si de o filosofie desordonata, in junimea nóstra de orasie, se intempina la totu pasiulu in popo rulu muncitoriu de sate, indata ce treci Carpatii; si ca, déca in natiunea româna se póte aplicá dîs'a bisericei „ca preotii suntu sarea pamentului,“ apoi acést'a numai in romanitatea de preste carpati, se póte aplicá cu adeveru de faptu pre lânga vorba.

Totu clerulu românu, din Pest'a pâna in Brasiovu, impune romanismulu cá dogma in biseric'a româna, de unde se comunica in fia-care familie româna, in fia-care mama, in fia-care caminu credintia.

Preotulu de satu are omenie, urbanitate, invetiatura si patriotismu. Dela Vladica pâna la opinca; dela metropolitu, dela episcopu, dela protopopu pâna la popa dintr'unu catunu de cinci-dieci de case, totu eclesiasticulu este omu cu invetiatura si cu patriotismu.

Acést'a este impresiunea generale ce amu luat'o, pre ori unde amu fostu intre romani de ori-ce stare sóciale.

Ceea ce credu cá nenorocire intre fratii mei de preste carpati, suntu luptele intestine pre confesiuni. Fâra aceste nenorocite lupte desbinatórie, fortiele romane intr'unite aru fi constatatu prim'a natiunalitate, natiunalitatea romana, in tóta acésta ambiguitate care alcatuesce mozaiculu eterogenu si multicoloru alu Austro-Ungariei.

Deia domnulu sa vedemu odata tóta Romani'a, tóta romanimea, precum este de acela-si sânge, precum se esprima in aceeasi limba, sa fimu cu totii in aceeasi confesiune, la acelasi altariu!

Dea domnulu, cá tóte aceste scoli confessionali in care se desvólta inteliginti'a superióra a romanului, dara unde se desbina si fratia, sa numai fie de câtu scoli natiunali romane, unde sa invólte romanismulu pre unu singuru gându, intr'o singura cugetare, la o singura idee: romanismu!

Dea domnulu sa vedemu odata in tóte aceste scoli confesionali, in cari se predau numai sciintie abstracte, speculative, sa se predea sciintie positive aplicate, si esecutate prin scoli reale in jurulu loru!

Atunci vomu vedea intre satele romane aridicându-se orasie romanesci in cari, lânga cismarulu romanu va fi croitoriulu romanu, va fi ceasornicariulu romanu, argintariulu romanu, ferariulu romanu, alamariulu romanu, si vomu vedea stradele intregi ale orasiului romanescu cu firmele romane ale meseriasiloru romani, cari voru alcatui burgesi'a romana, fâra care nu póte esistá o natiune; aiba ea, pentru totu plugariulu, unu teologu absolutu, unu advocatu rigurosu, unu doctoru in filosofie. Usinele orasieloru suntu stindardele loru, si meseriile fortiele loru.

Sciintiele positive de dincolo aru procurá ómeni la necesitâtile care avemu, chiaru in statulu romanu de dincóce.

Se cere astadi in statulu românu sute de functionari, ingineri de poduri si siosele, mecanici si ingineri de drumuri de feru, constructori marinari si architecti, mineri, forestieri, etc. etc; pentru cá sa se departeze aceste multimi de straini pre cari nu ajungu junii nostri de aici ale luá tóte locurile; si aru fi calomnie nedrépta, nedémna sa se dîca, ca atâtu ministrulu actualu alu lucrariloru publice, Gh. Gr. Cantacuzino, câtu si principele Al. Stirbey, la administratiunea drumuriloru de feru, nu cauta cu totu din-adinsu, in tóte pârtile sa gasésca romani pre cari sa-i amploieze in locurile ocupate de straini.

Dara junii ce ne vinu de preste carpati, in locu sa vie aici a luá unu locu ocupatu de strainu, ne spunu cu mare fala ca suntu teologi absoluti, juristi absoluti, filosofi absoluti, care, fia-care din acestea, fórte respectabile in parte, si fórte necesarii la casuri impreuna nu potu contá pentru nimicu in ceea ce ceremu noi, in ceea ce trebuie statului romanu.

Aruncaiu aceste idei varii cá preliminare la cele ce voiu descrie din calatori'a mea printre fratii mei, de dincolo de carpati, pre cari i admiru in patriotismulu loru si câror'a suntu datoriu recunoscintia pre viatia, pentru fericirea ce m'au facutu sa simtiu pre câtu tempu amu fostu cu densii.

Cesaru Bolliacu.

Varietâti.

*** Junimea româna din locu va arangiá in sér'a dilei de alegerea noului metropolitu o *petrecere sociala impreunata cu dantiu*. Câstigulu curatu, ce va resultá de aci este menitu pentru punerea de base a unui cabinetu

de lectura, ce doresce a infiintiá junimea. Fiindu scopulu acestei petreceri atâtu de salutariu, sperâmu ca inteliginti'a sî familiele române nu voru lipsí a se presentá cu totii la numit'a petrecere, dându prin acést'a sî unu impulsu tenerimei pentru realisarea tientei alese.

*** *Unu domnu ce au reclamatu dóue obiecte de loteria* in profitulu bisericei rom. din Dev'a si nu le-au primitu, este rugatu a-si repetí cererea dandu-si adress'a, care din nenorocire s'a perdutu. Reclamatiunea a fostu facuta pre la inceputulu lunei lui Septemvre. Losurile suntu 143.... si 143.... ultim'a cifra se va insemná de proprietariulu loseloru cá dovéda. Castigurile suntu o parechia pantofi si 3 garnituri de perina.

*** O fóia cunoscuta prin predilectiunea ei câtra scandaluri, ni se pare ca cauta de unu tempu incóce unulu, prin care voiesce sa turbure spiritele romaniloru pre tempulu congresului elect oralu. Spre scopulu acest'a aduna tóte anapodele câte i se tramitu dela unii ce se vede ca facu siaga cu dens'a, punendu pecatele straine, de comedie, in spatele altor'a cu totulu nevinovati. Nu scimu sa ridemu séu sa plângemu, ca suntu si astfeliu de esistentie.

*** O secta nóua. In Russi'a s'a formatu o secta nóua, a cârei fundatoru este unu popa anume Teodoru Cajnic'a. Elu declara ca se afla in relatiuni directe cu Dumnedieu si ca are missiunea de a prepará pre ómeni pentru intrarea loru in raiu. Unu membru care vrea sa guste fericirile raiului chiaru pre pamentulu nostru, trebuie sa platésca 5000 de ruble, si sumele adunate se voru intrebuintiá — asiá ne spunu statutele — pentru liberarea crestiniloru in Turci'a.

*** Post'a pneumatica). S'a inventatu unu nou modu de comunicatiune, care in multe privintie se pare a intrece chiaru si telegrafulu. Acésta nóua inventiune se numesce „Post'a pneumatica.“ Ea consiste in aceea ca epistolele se baga in unu tubu séu tiava si prin condensarea séu rarirea aerului se impinge séu se trage epistol'a pre tiava cu o repediune fórte mare. Tiavele acestea suntu facute din metalu si se asiédia pe sub pamentu. Astfeliu de poste s'au introdusu dejá in Parisu, Londr'a, Berlinu si togmai acum se introducu si in Vien'a. Acestu modu de comunicatiune pentru distantie mai mici si mai vertosu pentru cetâti mari, este multu mai avantagiosu si decâtu telegrafulu, pentru-ca comunicatiunea se opereza mai iute, scrisórea merge in originalu iéra nu cá la telegrafu, se póte scrie mai multu nu scurtu cá lá telegrafu, costa mai putienu si se potu tramite si bani. Viitoriulu va aretá incâtu acestu modu de comunicatiune se va poté introduce si la distantie mai mari — Tóte inaintéza cu potere de aboru, numai onestitatea si soliditatea — inapoiéza.

*** „Romanulu“ in revist'a sea de spune unu incidentu care merita a fi relevatu cu semnu alu tempului, de-sî nu are insemnatatea ce voiesce sa i-o dea numitulu dîuariu. Curagiosulu tieranu din Mizilu, care a datu o asemenea neplacuta desmintire asertiunei oficiale a zapciului, nu a fostu celu dintâiu care a informatu pre Domnitoriu despre starea recólteí -- cându tóte dîuariele diu tiéra si strainatate raportéza necontenitu despre ea. Asemenea nu ne putemu mirá déca tieranulu a cerutu scaderea biruriloru — acésta dorintia erá fórte naturala la sermanulu tieranu, care n'are de móra, si se vede espusu fómetei. Inse ni se pare curiosu a face responsabilu pre cine-va pentru nereusit'a porumbului!

Eata incendiulu in cestiune:

La 3 curentu, Domnitoriulu plecase din Ploiesci cu unu trenu specialu la 1½ óra p. m. La Mizilu asteptá sub-prefectulu de Tobani, d. Craciunescu, care adunase cu sine numerosi tierani spre a intempiná pre Domnitoriulu. Trenulu se oprí unu momentu si Domnitoriulu adresandu-se subprefectului 'lu intrebà:

— Este porumbu, suntu bucate?

— Suntu, Mari'a Tea, respunse subprefectulu, cu sinceritatea care se gasesce la oficialii tuturoru guverneloru.

— Minte, Mari'a Tea! esclamà deodata unu tieranu dintre cei adunati. N'avemu de móra, suntemu in sépa de lemnu; sa scadeti birurile, Mari'a Tea, ca ne prapadimu. „Cur. de Bucur.“

*** *„Convorbirile literari“* din Iassi dela 1. Octóbre a. c. aducu in fruntea loru unu articulu de mare interesu intitulatu: „Metropolitulu Andreiu *Siagun'a*, viati'a si faptele séle“ de Dr. I. *Puscariu*. Nu mai putienu interesante suntu celelalte materie din fascióra acest'a, precum: „Apostolu Margaritu si scólele romane de preste Dunare“ de Apostolu *Margaritu* (urmare.) „Din Odele lui Anacreon“ trad. de S. G. *Vergolici* (urmare si sfersitu); „Doi feti cu stea in frunte“ poveste de I. *Slavici*; „Florea“ poesia de S. Fl. *Marianu*; „Doru de tiéra“ poesia de N. D. X.; „Vocabulariulu Istriano-Romanu“ din hartiele lui I. Maiorescu (urmare).

*** (Unu soldatu condamnatu la mórte.) O depesia telegrafica imprascià dîlele trecute scirea, ca consiliulu de resbelu din Parisu a condamnatu la mórte pre desertorulu Bourtin, pentru ca a luatu parte la rescól'a comunei. Acestu soldatu, dealtmintrelea abiá ajunsu la etatea de 25 ani, are unu trecutu câtu se póte de pestritiu. Elu a fostu dejá in viéti'a sea matrosu, militariu, teatralistu, dîuaristu, carlistu, majoru in servitiele comunei si in órele de linisce chiaru si poetu. Elu fusese condamnatu din partea mai multoru curti de jurati la 38 de ani de munca silnica; acésta pedépsa o capatase pentru furtu, iéra alti 5 ani de inchisóre i se mai adausera pentru desertare. In urm'a amnestiei dela 1869 'si castigà de nou libertatea si in lun'a lui Octomvre 1870 intrà cá soldatu in regimentulu de linia Nr. 39, de unde in scurtu tempu disparù iérasi, ajungendu, precum dîce elu, in captivitatea germana indata dupa lupt'a dela Patay. Curendu dupa aceea, si adeca in lun'a lui Ianuariu 1871 se iví de nou in sirurile francTireriloru la Nevers, trecù cu acestu corpu in Normandi'a, iéra dupa incheiarea armistitiului si desfiintiarea corpului de francTireri, capetà bani de caletoria spre a intrá la alu sieptelea batalionu de venatori. Erumpendu revolutiunea comunardiloru in Parisu, numitulu batalionu de venatori se retrase la Versali'a, iéra aventurierulu Bourtin folosindu-se de ocasiune trecù in castrele comunei, unde in scurtu tempu ajunse locotenente si totu-odata comandante alu unui corpu de venatori comunardi. Bourtinu nu negà inaintea consiliului aceste fapte, ci dîse: „Amu servitu in soldulu comunei si m'amu luptatu pentru dens'a. Nu me temu de nimic'a, ci mi-asteptu in linisce pedéps'a, pentru ca nu mai dorescu altu ce-va, decâtu sa ajungu mai curendu pe pedestalu. La nascere de buna séma n'amu fostu pecatosu, ci impregiurârile suntu caus'a nefericirei mele: amu aflatu tentatiunea in familia si societate. Inse desertoru nu sum, câci amu trecutu numai in castrele insurgentiloru si nu in castrele inimicului.“ — Dupa o scurta pausa de consultare consiliulu de resbelu condamnà apoi pre Bourtin la pedépsa de mórte. Elu ascultà publicarea verdictului in deplina linisce, intrebandu, ca câte dîle mai are de traitu.

*** *Descoperire archeologica.* Lun'a trecuta s'a descoperitu unu mormentu saxonu in lunc'a dela Cookham, comitatulu Berk. A fostu deschisu, si s'a gasitu in elu, intre alte obiecte, scheletulu unui resboinicu saxonu. Capulu erá intorsu spre nordu, la 2 picióre 6 degete de suprafati'a movilei ce se radica cam la 3 picióre deasupr'a nivelului actualu a dumbravei, si care este incungiuratu intr'unu siantiu ce se póte bine observá. Spét'a stânga a scheletului purtá paveza care a fostu se vede acoperita cu rachita séu piele, dara pielea n'a lasatu urme. Pavéz'a este unu specimenu fórte remarcabilu de fabricatiunea obiecteloru de feru la vechii saxoni. Este de unu diametru de aprópe 6 degete si de forma conica; la centru are unu ascutîsiu asemenea cu ferulu lancei. La stâng'a capului erá asiediata o urna ce a fostu sfarmata de greutatea pamentului ce a acoperit'o. La inceputu a trebuitu sa contiena vinu si apa. La piciórele scheletului erau asiediate ósele unui berbece, amestecate cu a unui altu animalu dificilu de recunoscutu, si alature unu cutîtu de feru de 7 degete, cuprindiendu-se si ceea ce remane din manunchiu. Deschiderea unui altu mormentu a adusu descoperirea corpului unui copilu, din care n'au remasu decâtu câte-va fragmente.

Raportu comerciale.

Sabiiu 23 Octombre n. Grâu 4 fl. 87 xr. frumosu, 4 fl. 53 xr. mestecatu, 4 fl. 20 xr. cualit. infer.; secar'a 3 fl. 40 xr. pâna 3 fl. —; — orzu fl. 3; ovesu 1 fl. 53 pâna 1 fl. 80 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 93 xr.; cartofi 1 fl. 8 xr. galét'a austriaca.

Cânep'a — fl. maj'a.

Lintea 6 fl — xr.; mazarea 6 fl. — xr., Fasolea 6 fl. 67 xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie lungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de focu 8—9 fl. stang. austr.

Carnea de vita 18—20 cr. p., de porcu 28 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Burs'a de Vien'a.

Din 11/23 Octomvre 1874.

Metalicele 5%	69 75
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 95
Imprumutulu de statu din 1860	108 25
Actiuni de banca	977 —
Actiuni de creditu	236 50
London	104 40
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	77 —
„ „ „ Temisiorene	76 50
„ „ „ Ardelenesci	74 20
„ „ „ Croato-slavone	79 —
Argintu	104 50
Galbinu	5 24½
Napoleonu d'auru (poli)	8 88

Concursu.

In comun'a Harau, protopresbiteratulu Ioagiului I, e de a se ocupá postulu invetiatorescu la scól'a confesiunala gr. or.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este: 180 fl. v. a., cuartiru cu o gradina de legimi, si 2 orgi lemne de incaldîtu.

Suplicantii au a-si tramite petitiunile loru instruate in sensulu Statutului organicu la subsemnatulu, celu multu pâna in 27 Oct. a. c st v.

Hondulu, 9 Oct. 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

B. Piposiu
Protop.

(1—3)

Concursu.

Pentru statiuneu de unu invetiatoriu ordinariu la scóla comunala cu ajutoriu statului cursu pre linga urmatoriele emolumente:

Salariu anualu 400 fl. v. aus. si 80 fl. bani de cuartiru pâna cându se va redica una casa acomodata pentru invetiatoriu.

De la concurenti se pretende se fie asemenea deprinsi in limb'a maghiare si romana, si se fie provediuti cu diplom'a de invetiatoriu dela vre una preparandia de statu, cu tóte acestea documente necesarie pâna in 15 Novembre anulu curente se si astérna suplicele la subscrisulu.

Aiudu, 12 octobre 1874.

Ioane Gaspár,
Inspectoriu primariu scolastecu de de comit. Alba-Inferiore si Cetate de Balta.

(2—3)

Concursu.

Pentru ocuparea statiuniloru invetiatoresci la scólele confesionale gr. or. din comunele mai josu insemnate, se escria prin acést'a concursu cu terminu pâna la 20 Octobre a. c. cal. vechiu cu salariele urmatóre:

1) la comun'a Urezu 150 fl. cortelu liberu, si doi stângini lemne dela comuna;

2) la comun'a Riusioru, 150 fl. v. a. cortelu si 2 stângini lemne de focu, dela comuna.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si asterne suplicele loru instruate in sensulu Statutului organicu, cu documentele recerute subscrisului, pâna la terminulu susu aratatu.

Fagarasiu 30 Septemvre 1874.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Petru Popescu,
protopopu.

(2—3)

Edictu.

Ioan'a nascuta Teodoru Comanu legiuit'a socia a lui Ioanu Pavelu Ciogu din Fofeldea scaunulu Nocrichiului, carea cu necredintia a parasitu pre legiuitulu ei barbatu de 2½ ani, fâra a se scí de loculu petrecerei ei, se provóca prin acést'a cá in terminu de unu anu si o dî sa se infatisiedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, câci la din contra procesulu divortialu radicatu asupr'a ei, se va otarí si in absenti'a ei. —

Nocrichiu, 6 Septembre 1874.

Forulu matrimoniale protopopescu gr. or. alu Nocrichiului — Cincu-mare.

G. Maieriu
Adm. ppescu.

(3—3)

Anunciu.

Grigoriu Mateiu, comerciante, in Sabiiu, face p. t. publicu cnnoscutu, ca cumparandu casele veduvei reposate Vass, din piaci'a mica, in vecinatate nemijlocita cu cas'a si bolt'a sea, a cumperatu si cuantulu intregu de lumini de céra remasu de reposat'a si de astadî incolo vinde densulu cu 1 fl. 30 cr. puntulu care se vindea cu 1 fl. 60 cr. Densulu se promite si pe viitoriu a fi la dispositiunea p. t. publicu, in ramulu acest'a de negotiu, dupa trebuintia. Sabiiu 22/10 Octobre 1874.

1—2

Edificiulu cu gradina dinpreuna de sub Nro. 48 strad'a Gusteritiloru (Elisabethgasse) e din mana libera a se vinde.

Regina Roth.

Celu mai nou sî mai mare depositu de orológe in Sabiiu.

la

IOHANN BUSCHEK

orologieriu,

Uliti'a Cisnadiei Nr. 16 vis-a-vis de Hotelulu: „La Corón'a Ungariei“.

Recomenda orologele sele de auru sî argintu de I calitate, de Genf, alese personalminte sî probate prin oficiu, cu garantia de 1—2 ani.

Orologie de argintu cu câte fl. 13, 14, 16, 18, 20, 24, 26, 28, 30—40.

Orologie de auru cu câte fl. 28. 30, 32, 34, 36, 40, 45, 50, 60, 70—150,

De I calitate orológe cu pendulu, o decóre pentru ori-ce locuintia cu câte fl. 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 44, 46, 50, 60, 70—150.

Orológe de biroulu francesu, de marina sî desteptatórie (Wecker) etc.

Lantiuri de auru sî argintu, probate prin oficiu sî adeca: Lantiuri de argintu cu câte fl. 3, 4, 5 pâna la 12, de auru: Lantiuri de gâtu cu câte fl. 32, 34, 36, 40, pâna la 80 sî 150.

Reparaturele se facu dupa modulu celu mai nou solidu sî cu garantia de unu anu.

Pretiu curinte mai detaiatu gratis et franco.

(17—20)

Redactoru respundietoriu: **Nicolau Cristea.**

Editur'a si tiparriulu tipografiei archidiecesane.